

บทที่ 1

บทนำ

องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยเป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดอยู่ในประเภท
สาธารณูปการ อันมีหน้าที่ให้บริการโทรศัพท์และกิจการต่อเนื่องเกี่ยวกับโทรศัพท์
เป็นการให้บริการเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร ซึ่งระบบสื่อสารโทรคมนาคมเป็น
โครงสร้างพื้นฐานในการพัฒนาประเทศที่มีความสำคัญยิ่งต่อการประกอบธุรกิจและ
การดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นการช่วยประหยัดเวลาในการติดต่อกัน สร้างสรรค์
ความเจริญก้าวหน้า รวมทั้งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัย
ของประเทศด้วย ยิ่งในสมัยปัจจุบันที่สถานการณ์ของโลกเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกขณะ
การติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ย่อมมีความสำคัญมากเป็นพิเศษ การพัฒนา
ระบบการสื่อสารขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยให้ก้าวหน้าโดยการนำเอา
เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ทันสมัยมาใช้ในระบบเครือข่ายโทรศัพท์ย่อมเป็นปัจจัยสนับสนุนที่
สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ในปัจจุบันความเร่งด่วน
ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันได้มีส่วนช่วยในการบริหารงานของกิจการต่าง ๆ ให้
เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ องค์การโทรศัพท์ได้ตระหนักถึงความสำคัญของระบบ
การติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยและเร่งด่วน ประกอบกับความพร้อมของระบบเครือข่าย
โทรศัพท์ที่ทันสมัย จึงริเริ่มโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่ขึ้น

โครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระยะแรกเป็นส่วนหนึ่งของงานลงทุนใน
โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การโทรศัพท์ฯ พ.ศ. 2527-2535 ซึ่ง
เป็นโครงการโทรศัพท์แบบพิเศษเพื่อให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ นอกเหนือจาก

การใช้ระบบ เครือข่ายโทรศัพท์ เพื่อให้บริการพื้นฐานเหมือนบริการโทรศัพท์แบบทั่วไป แล้ว ยังมีการลงทุนเฉพาะในโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่และอุปกรณ์โทรคมนาคม ที่ทำให้ระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ใช้งานร่วมกับระบบเครือข่ายโทรศัพท์เดิมได้ ยกเว้น เครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ผู้ใช้บริการซื้อเองจากบริษัทตัวแทนจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ถือการโทรศัพท์ฯ ได้ตรวจสอบและรับรองคุณภาพเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่สามารถใช้กับระบบขององค์การโทรศัพท์ฯ ได้ โครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่จึงเป็นโครงการลงทุนที่ใช้ประโยชน์จากระบบเครือข่ายโทรศัพท์ที่มีอยู่ ทรัพยากรต่าง ๆ รวมทั้งข้าราชการบริหารงานขององค์การโทรศัพท์ฯ เช่นเดียวกับระบบโทรศัพท์แบบทั่วไป จึงทำให้การลงทุนในระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยประหยัดต้นทุนทั้งรายจ่ายฝ่ายทุนและรายจ่ายฝ่ายรายได้เป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นระบบที่อยู่ใต้องค์กรเดียวกัน

แต่อย่างไรก็ตาม การลงทุนในโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นการตัดสินใจของฝ่ายบริหารในการลงทุนเพื่อให้บริการพิเศษ คือบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ นอกเหนือจากบริการพื้นฐานคือบริการโทรศัพท์แบบทั่วไป ดังนั้นในการวัดผลการค้าเนื้องานของโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่เพื่อการตัดสินใจของฝ่ายบริหารข้อมูลที่มีความสำคัญอย่างหนึ่ง คือ ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนของโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะได้นำวิธีการทางการบัญชี ต้นทุนและการบัญชี เพื่อการจัดการมาวิเคราะห์ต้นทุน และผลตอบแทนการลงทุนในโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุน ในโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยใช้ข้อมูลที่องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยประมาณการไว้ก่อนเริ่มโครงการ

2. เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนในโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยใช้ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงจากผลการดำเนินงานประกอบประมาณการบางส่วนโดยใช้วิธีการต้นทุนส่วนเพิ่ม แล้วนำผลที่ได้ไปเปรียบเทียบการวิเคราะห์ในข้อ 1

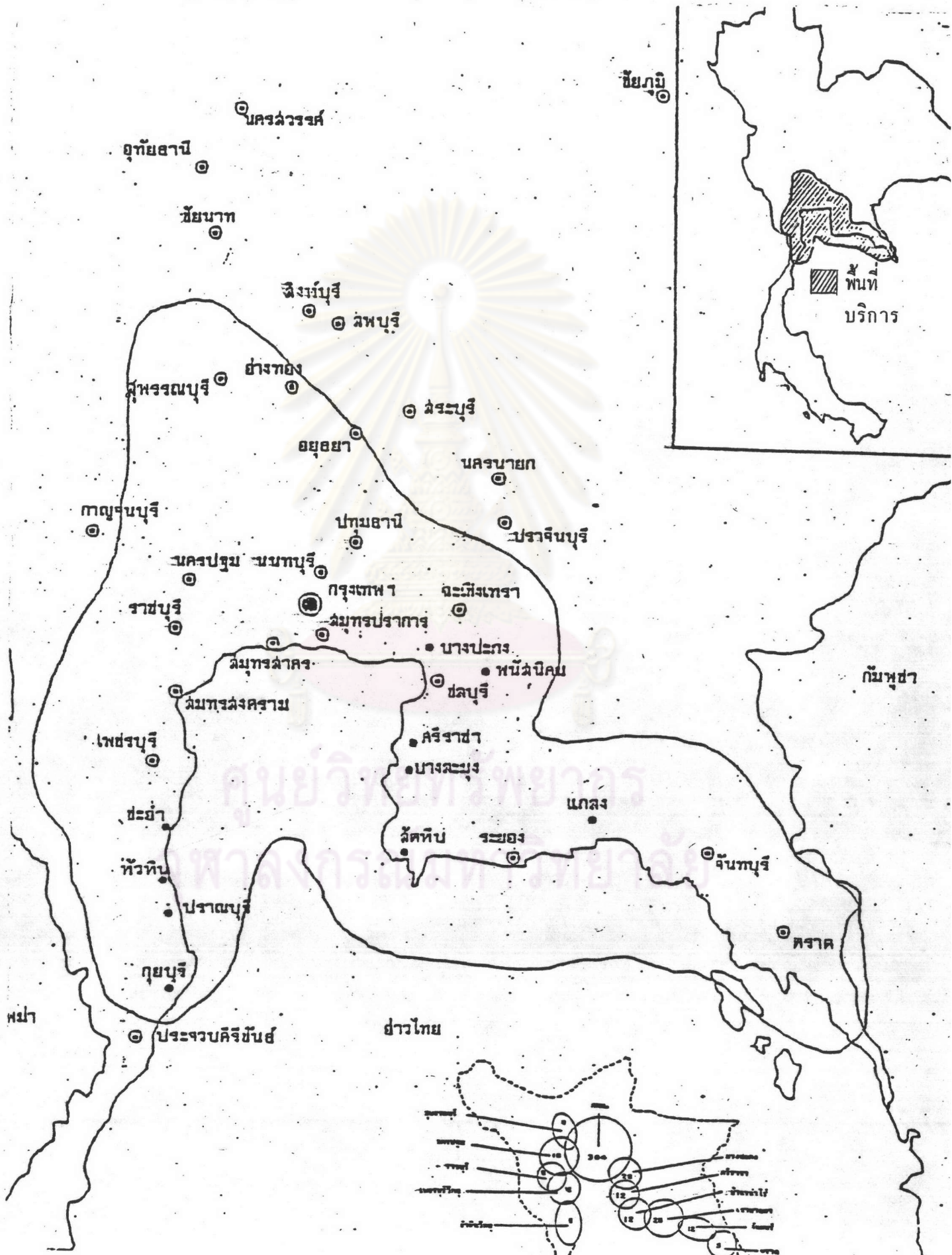
3. เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการดำเนินการของโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในลักษณะของศูนย์กำไร (Profit Center)

ขอบเขตของการศึกษา

1. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการลงทุนโดยใช้วิธีต้นทุนส่วนเพิ่ม และการวิเคราะห์ต้นทุนและอัตราผลตอบแทนในการดำเนินการโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในลักษณะของศูนย์กำไร จะศึกษาเฉพาะโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระยะแรกในพื้นที่ที่แสดงในรูปที่ 1.1 ที่องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยได้ลงทุนไปแล้ว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการลงทุนตามโครงการพัฒนาเศรษฐกิจขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2527-2535 เท่านั้น

2. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนในโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้ข้อมูลจากผลการดำเนินงานจริงประกอบประมาณการบางส่วนและใช้วิธีการต้นทุนส่วนเพิ่มนั้นจะใช้ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนของโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งเกิดขึ้นจริงตั้งแต่ปีงบประมาณ 2529 ถึง 2532 และอาศัยการประมาณการสำหรับปีงบประมาณ 2533 ส่วนรายได้ของโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่ซึ่งรายได้จริงตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2529 - มกราคม 2532 และประมาณการรายได้ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2532 - กันยายน 2533

รูปที่ 1.1 รูปแสดงพื้นที่บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในระยะแรก

3. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการดำเนินงานโครงการ
โทรศัพท์เคลื่อนที่ในลักษณะของศูนย์กำไร จะทำการวิเคราะห์ตั้งแต่ปีงบประมาณ
2529 จนถึง 2532

✓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ (Primary Data) ซึ่ง
จะได้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและผู้เชี่ยวชาญโดยเฉพาะ ซึ่งเป็นผู้ม
ความรู้และประสบการณ์ในโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่ อันประกอบไปด้วยพนักงาน
ระดับผู้บริหาร และระดับนายช่าง ในองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และ
สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงานติดตั้งสถานีฐานและชุมสายโทรศัพท์เคลื่อนที่ของบริษัท
ผู้รับเหมาติดตั้ง

2. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Data)
โดยจะทำการศึกษาจาก

- เอกสารและสิ่งตีพิมพ์ขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย
- หนังสือรายงานประจำปีขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย
- หนังสือเกี่ยวกับโครงการพัฒนาเศรษฐกิจขององค์การโทรศัพท์
แห่งประเทศไทย 2527 - 2535
- หนังสืองบประมาณประจำปีต่าง ๆ
- ตำราทางวิชาการ
- บทความและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สมมติฐานในการศึกษา

1. ผลตอบแทนที่คำนวณโดยใช้วิธีการต้นทุนส่วนเพิ่ม ตามข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงประกอบกับประมาณการบางส่วน ต่ำกว่าผลตอบแทนที่คำนวณโดยใช้วิธีต้นทุนส่วนเพิ่มตามข้อมูลที่ประมาณการไว้ก่อนเริ่มโครงการ
2. อัตราผลตอบแทนในการดำเนินการโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในลักษณะของศูนย์กำไรต่อปีสูงกว่า 7%¹

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลรายได้และรายจ่ายที่ประมาณการไว้ก่อนเริ่มโครงการมาวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนในโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่
2. วิเคราะห์ต้นทุนส่วนเพิ่ม ตลอดจนผลตอบแทนจากการลงทุนในโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้ข้อมูลผลการดำเนินงานจริงตั้งแต่ปีงบประมาณ 2529-2532 และข้อมูลประมาณการสำหรับปีงบประมาณ 2533
 - 2.1 วิเคราะห์ข้อมูลรายจ่ายต่าง ๆ โดยแบ่งเป็น
 - รายจ่ายฝ่ายทุน (Capital Expenditures) ซึ่งหมายถึงรายจ่ายที่ให้ประโยชน์โครงการมากกว่าหนึ่งปีงบประมาณ ได้แก่ต้นทุนการก่อสร้างสินทรัพย์ของโครงการ

¹ รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ก หน้า 101

- รายจ่ายฝ่ายรายได้ (Revenue Expenditure) หมายถึงรายจ่ายที่ให้ประโยชน์ต่อโครงการในปีงบประมาณที่เกิดรายจ่ายขึ้น ได้แก่ต้นทุนการดำเนินงานโครงการ

2.2 วิเคราะห์รายได้โดยเก็บรวบรวมรายได้ที่เกิดขึ้นจริงตั้งแต่ปีงบประมาณ 2529 ถึงเดือนมกราคม 2532 และประมาณการจากเดือนกุมภาพันธ์ 2532 ถึงปีงบประมาณ 2533 สำหรับการประมาณการรายได้ใช้วิธีถัวเฉลี่ยรายได้ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2529 ถึงเดือนมกราคม 2532 เนื่องจากเดือนมกราคม 2532 มีเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่จำนวน 13,802 เลขหมาย ซึ่งเป็นจำนวนเลขหมายสูงสุดที่การลงทุนในโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระยะแรกจะสามารถให้บริการได้ ส่วนรายได้ของโทรศัพท์เคลื่อนที่ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2532 ไม่ใช่รายได้ที่เกิดขึ้นเฉพาะของการลงทุนโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระยะแรกทั้งหมด แต่จะรวมรายได้ของการลงทุนในโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระยะที่ 2 ดังนั้นจึงต้องมีการแบ่งรายได้เฉพาะส่วนของโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระยะแรก

2.3 วิเคราะห์ผลตอบแทนในโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่จาก ก) ไร่ ส่วนเพิ่ม อัตราผลตอบแทนต่อค่าขาย และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน

3. เปรียบเทียบผลตอบแทนที่ได้จากการวิเคราะห์ ข้อ 1 และ ข้อ 2

4. วิเคราะห์ต้นทุนของโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในลักษณะของศูนย์กำไร (Profit Center) โดยที่ต้นทุนของโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่ นอกจากจะประกอบด้วยต้นทุนส่วนเพิ่มแล้ว ยังประกอบด้วยต้นทุนจัดสรรอันเกิดจากการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายและทรัพยากรที่มีอยู่เดิม การวิเคราะห์จะคำนวณผลตอบแทนในการดำเนินการโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่จากกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อค่าขาย และอัตราผลตอบแทนต่อเงินลงทุน

5. สรุปผลการศึกษารวมทั้งเสนอความคิดเห็น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. เพื่อเป็นข้อมูลขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยในการพิจารณาการลงทุนในโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในอนาคต และการกำหนดอัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่
2. เพื่อส่งเสริมให้มีการใช้หลักวิชาการในการวิเคราะห์ต้นทุน และผลตอบแทนจากการลงทุนแก่รัฐวิสาหกิจ
3. เพื่อเผยแพร่โครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่ให้เป็นที่ยอมรับกันมากขึ้น
4. เพื่อให้ทราบต้นทุนและผลตอบแทนแท้จริงในการดำเนินการโครงการโทรศัพท์เคลื่อนที่